

NaturErhvervsstyrelsen
planterlandbrugslov@naturerhverv.dk

4. marts 2015

Slotshaver
B000635

Sagsnr. 15-31020-000003: Høring af ændringsbekendtgørelse om frø

Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme (SLKE) forvalter statens slotte og haver. Slotshaverne bevares og plejes med det formål at fremvise Den Danske Havekunst. En del af den grundlæggende havekunst er dyrkningskunsten: evnen til at få frø til at spire uanset, om det er planter til fornøjelse eller konsum.

Forpligtelse til at bevare gamle sorter

I 1982 blev den internationale norm for historiske haveanlæg, kendt som Firenze-chartret, udformet¹. Ifølge dette charters artikel 12 er alle ejere af historiske haver forpligtet til at bevare og anvende historiske sorter. Det er uanset, om det relaterer sig til urter, grøntsager, buske og træer, frugt eller roser.

Når vi læser den bekendtgørelse, der er vedtaget, synes det omstændeligt for mindre frøproducenter at fastholde et *bredt* sortiment. Ofte er det hobbyprægede producenter, der fokuserer på historiske sorter. Frøene er sjældent interessante i et kommercielt øjemed, og ofte har den enkelte producent kun et begrænset salg.

Vi er bekymrede for, om en sådan producent kan fastholde et bredt sortiment, hvis alle frø skal certificeres før salg. Dermed er vi også bekymrede for, om denne bekendtgørelse på sigt vil få betydning for vores mulighed for at købe det helt nødvendige sortiment af historiske frø.

Kravene til certificering er ligeledes bekymrende. For historiske sorter er der sjældent garanti for spiredygtighed og ensartet afkom. Vi savner en anerkendelse af, at historiske sorter kan noget andet, end de sorter, der produceres med henblik på stort og ensartet udbytte.

Dyrkning af frø, der anvendes i haven:

I slotshaverne dyrkes frø til anvendelse i haverne til næste års haveflor. Derudover bytter vores gartnere frø som anvendes i haverne, ligesom vores frø får anvendelse andetsteds. Vi bytter frø med kolleger både indenlands og udenlands. Disse frø er ikke certificerede, og med de standarder, der redegøres for i bekendtgørelsen, vil en del frø ikke umiddelbart kunne certificeres, da frøene er for uensartede.

Vi er bekymrede for, at bekendtgørelsen forringer vores muligheder for at bytte frø, hvilket igen vil forringe vores muligheder for en genetisk bevaring samt artsdiversitet i slotshaverne.

Dyrkning af frø til salg:

I flere af vores slotshaver er indenfor de seneste år oprettet butikker. Da vi er opmærksomme på reglerne om håndtering af frø, har vi ikke direkte salg af de frø, vi selv producerer. Imidlertid er det et stort ønske at kunne sælge frø fra egne haver, som det eksempelvis sker i en række engelske og franske haveanlæg, der kan sammenlignes med De Danske Slotshaver.

Salg af egne frø understøtter de besøgendes oplevelse af slotshaven. Det er kulturformidling i den henseende, at de besøgende får en ny oplevelse med hjem, og dermed vil interessere sig for, hvorledes frø af historiske sorter opleves i 1:1.

Opsummering:

SLKE støtter ønsket om, at frøavlere skal kunne sælge historiske og bevaringsværdige sorter. Vi opfordrer til, at der indarbejdes en *generel dispensation* i de her præsenterede regler i relation til historiske- og bevaringsværdige sorter, så der kan ske *gratis* sortsregistrering af gamle og bevaringsværdige sorter, samt *gives tilladelse* til, at bevaringsværdige sorter kan sælges frit af alle.

Med venlig hilsen

Liv Oustrup
Landskabsarkitekt, Ph.D
T 3395 4915
E livou@slke.dk

ⁱ <http://www.icomos.org/en/component/content/article/179-articles-en-francais/ressources/charters-and-standards/158-the-florence-charter>